voor het leven
Sociale Verzekeringsbank

Pilot niet-gebruik AIO

Over de inzet van de SVB om niet-gebruik met innovatie te bestrijden

23-1-2024

Even voorstellen

- Miranda Lintermans (juridisch beleidsadviseur sociale zekerheid)
- Femke Lagerveld (strategie)

Hoog niet-gebruik AIO is een maatschappelijk probleem.

Mensen leven onder het bestaansminimum!

Dat willen we oplossen.

Wat is de Aanvullende Inkomensvoorziening Ouderen (AIO)

- >= AOW-gerechtigde leeftijd
- In Nederland wonen
- Aanvulling op het inkomen tot bijstandsniveau
  - mensen die < 50 jaar in NL hebben gewoond én
  - huishoudens met een jongere partner met onvoldoende inkomen/vermogen
- Toets op inkomen en vermogen

Omvang niet gebruik AIO mogelijk substantieel maar onduidelijk

Omvang relevante AOW-groep
In NL wonende gekorte AOW'ers: 250.000, jaarlijks instroom gekorte AOW rond 20.000

Gekorte AOW-ers + huishoudens met jongere partner: 350.000 huishoudens

--> Zijn niet allemaal rechthebbende, want een deel heeft voldoende ander inkomen en vermogen.

Geschat niet-gebruik onder AIO-rechthebbende
Algemene Rekenkamer: **48% tot 56%** van de AIO-rechthebbende huishoudens ontving op 1 januari 2017 geen AIO.

CBS: (potentiële) niet-gebruik van de AIO is ongeveer **30%** (2017 en 2018).
Dit komt neer op een kleine 20.000 huishoudens.

Motie Kamer (2020):

Oproep aan regering om na te gaan of het niet-gebruik kan worden teruggedrongen

Wat deden we al?

Een keur aan zowel schriftelijke communicatie als voorlichting

- Informatie AIO in de AOW beslissing aan burgers met een gekorte AOW + herinneringsbrief
- Voorlichtingsbijeenkomsten met gemeenten/belangenorganisaties (NOOM),
- ‘warme overdracht’ burgers met gemeentelijke bijstand die pensioen leeftijd bereiken
- 50Plus Beurs
- voorlichting bij kappers
- etc.

Knelpunt: gerichter benaderen van doelgroep

Gerichter benaderen is mogelijk met gegevens van het UWV:

- inkomen van pensioengerechtigde (m.n. aanvullend pensioen)
- Inkomen van nog niet pensioengerechtigde partner (vb. loon, inkomen uit onderneming, WW, WIA)

Knelpunt

- De SVB kent het inkomen niet, want de AOW is inkomensonafhankelijk
- Het UWV wel, maar grondslag voor gegevensuitwisseling ontbreekt

Het ontbreken van de grondslag

Algemene voorlichting

Gerichte bevordering aanvraag

Gegevens UWV

Inkomen = gevoelig gegeven

Proportionaliteit

Maatschappelijk belang

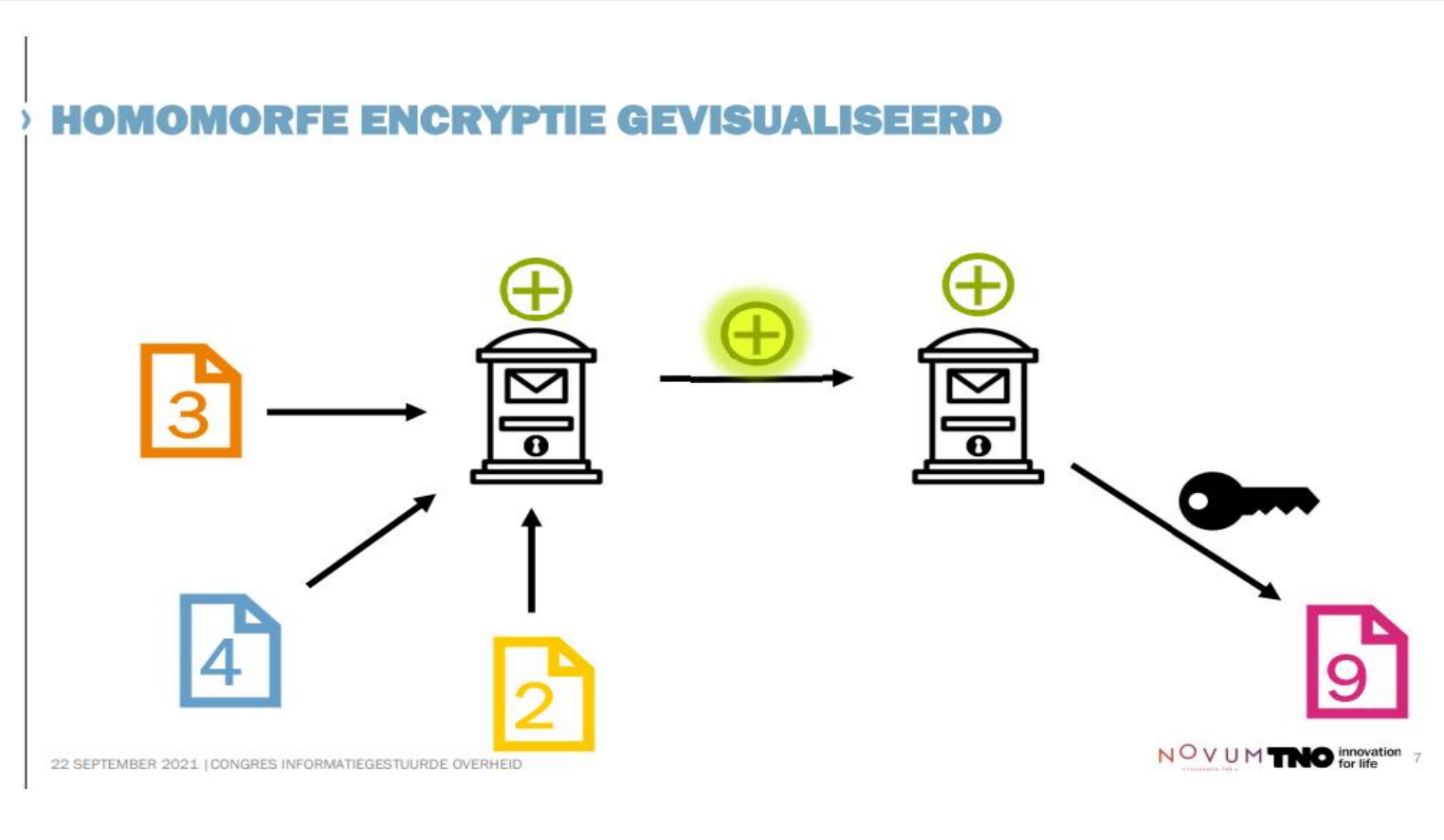
Inbreuk op de persoonlijke levenssfeer

Oplossing: Multi Party Computation (MPC)

https://www.youtube.com/watch?v=ytYqtrb72ww

Oplossing: Multi Party Computation (MPC)

https://youtu.be/ytYqtrb72ww?t=115

Uitgangspunten pilot Bevorderen gebruik AIO

- Basis: een beveiligde bestandsvergelijking tussen SVB en UWV (standaard).

Extra:

- Ministeriële regeling vereist voor grondslag, getoetst bij Autoriteit Persoonsgegevens
- Versleuteling van gegevens om de privacy-inbreuk te beperken.
  Met MPC-technologie blijven we binnen juridische grenzen, AVG-proof.

Aanpak AIO-pilot

- Benaderen van 1.000 huishoudens met een brief (verzoek de SVB te bellen)
- Bellen van huishoudens die zelf geen contact opnemen met de SVB
- Bij geen gehoor of geen telefoonnummer bekend: sturen van handgeschreven kaartje met het verzoek alsnog contact op te nemen
- Bij wel contact bespreken of er mogelijk recht is op AIO en zo ja versturen van een AIO aanvraagformulier (daarna regulier proces)
- Op kleine schaal afleggen servicebezoeken bij huishoudens die nergens op gereageerd hebben

Resultaten pilot

- Technologie MPC biedt kansen voor verantwoorde gegevensuitwisseling
- Exacte omvang van mogelijk niet-gebruik blijkt lastig te bepalen
- Substantieel deel van de potentiële doelgroep voldoet niet aan criteria van de AIO (vnml. aanvullend btl pensioen, winst uit onderneming, te hoog vermogen)
- Aantal huishoudens dat agv pilot in aanmerking komt voor AIO relatief laag, impact wel groot
- Positieve reacties van mensen die zijn benaderd.

(Mogelijk) vervolgtraject

Continuering

- SVB wil een reguliere uitwisseling met inkomensgegevens UWV
- Creëren wettelijke grondslag voor proactieve dienstverlening (wetsvoorstel “proactieve dienstverlening SZW”)
- Continueren bestaande aanpak pro-actief burgers informeren over de AIO en vereenvoudigen van aanvraagproces

Nieuwe pilot

- Verkenning hoe de gegevens van het UWV kunnen worden verrijkt met gegevens van de Belastingdienst (btl inkomen, vermogen, winst uit onderneming)
- Zo mogelijk onderzoek wat verklaringen zijn voor evt verschillen met andere onderzoeken die een hoog niet-gebruik laten zien

MPC kan breder worden ingezet; andere PET’s

Juridisch

- Er moet een grondslag zijn voor de verwerking van de persoonsgegevens.
- Versleutelde gegevens, maar het zijn nog steeds tot een persoon herleidbare gegevens (persoonsgegevens).

Technisch

- MPC is een 'gereedschapskist' met diverse cryptografische technieken.
- Andere Privacy Enhancing Technologies (PET) vb. Ma3tch
- Nationaal innovatie centrum privacy-enhancing technologies (Nicpet)

Kennisbank · nicpet (pleio.nl)

Justid en FCInet aan de slag met Ma3tch binnen domein Justitie en Veiligheid | Nieuwsbericht | Justitiële Informatiedienst

